

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית, אגף שפות
האגף לחינוך דרוזי וצ'רקסי
הפיקוח על הוראת עברית לדרוזים

**חוזר המפמ"ר להוראת העברית כשפה שנייה במגזר הדרוזי בבית-ספר יסודי
לשנה"ל תשפ"א**

שיפור הכשירות האוריינית הדבורה והכתובה בשפה העברית בכיתות א'ו

לקראת שנת הלימודים תשפ"א התחלנו בפיתוח מערך כלים חדש המשלים את מהלך תיק מורה ומלווה את לימודי התוכן מכתה א' עד כיתה ט'. מערך זה כולל **יחידות הוראה מקוונות ולצידן מחולל הוראה**. יחידות ההוראה יושבות על גבי פלטפורמה דיגיטלית חדשנית, ובנויות על פי נושאי תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת. כל יחידת הוראה כוללת סדרה של כחמישה שיעורים הבנויים סביב [רעיון גדול מרכזי](#). מורים ומדריכים מומחים בתחום הדעת בונים את היחידות המציעות פרטי הוראה לכל שיעור, הנותנים רעיונות והשראה להוראה מעשירה. בכל פריט הוראה מוטמעות מיומנויות מרכזיות שאנו מבקשים להקנות לתלמידים, ערכים שהלימוד מזמן עיסוק בהם והצעות לפרקטיקות מגוונות להוראה. אתם מוזמנים לבחור בין הפריטים, לפי [שיקול דעתכם](#), את המתאימים ביותר, לתלמידים שלכם. אלא שלא הספקנו בכך, לצד יחידות ההוראה יעמוד לרשותכם מחולל הוראה, אליו תוכלו לגרור את הפריטים שבחרתם, לערוך אותם ולהפוך אותם לשיעורים מסוגים שונים: פנים אל פנים, ושיעורים מקוונים ללמידה מרחוק סינכרונית וא-סינכרונית. את השיעורים שהכנתם תוכלו לשמור בסביבה אישית שלכם ולחזור אליהם בכל עת.

יחידות ההוראה הראשונות עולות בתחומי היסטוריה, ספרות, אנגלית, מדעים וגיאוגרפיה והן יעלו לאוויר במחצית אוגוסט. במהלך השנה הקרובה, יצאו מידי חודש יחידות נוספות עד להשלמת כל תכנית הלימודים. אנו מקווים כי יחידות ההוראה יסייעו למורים בתכנון הוראה מיטבית, יקדמו הטמעת מיומנויות וערכים בהוראה ויתנו למורים כלים נוספים לפיתוח והתקדמות.

בהצלחה לכולם

הנהלת המזכירות הפדגוגית והמפמ"רים

משבר הקורונה הפוקד את מדינת ישראל והצולט כולו מצמיד אותנו, אנשי החינוך, ואת מערכת החינוך כולה בשנת הלימודים תשפ"א בפני אתגרים שלא ידענו כמותם. אנו מחויבים בהיצרכות מוקדמת ומתוכננת לכל תרחיש למידה שיצמוד בפנינו: למידה כביתות, למידה מרחוק, למידה היברידית/מצורבת (Blended Learning) ובחינה מחודשת של דרכי ההוראה וההערכה.

חוזר זה פורס בפניכם את המיומנויות הנדרשות להוראה כך שהוא יהווה עבורכם מצפן בתכנון תוכניות העבודה הבית ספריות לכל דרך למידה והוראה שהנסיבות יכתיבו לנו. מיקוד הלמידה תשפ"א הכולל כ-70% מנושאי הלימוד שומר אחד על מקומן החשוב של כל המיומנויות הלשוניות הנדרשות ברכישת שפה שנייה ומאידך מיקוד זה יקל בסכירת הפערים שנוצרו בצטיו של משבר הקורונה והשלכותיו.

למידה והוראה של העברית באישות עדכניות בהוראה פנים אל פנים ו/או הוראה מקוונת בימי שבת או בימי חירום דורשות פיתוח מקצועי. פיתוח מקצועי של מורי העברית הכולל מערך השתלמויות בפסגות המחולות השונים, השתלמויות מקוונות, לימודי הסמכה ולימודים לתואר שני צמדו בראש סדר העדיפויות שלי בשנים האחרונות.

מורי העברית בבית הספר היסודי, מהווים את צמוד התווך להקניית העברית בשלבים הבסיסיים שהם התשתית להמשך ולפיק חשיבות הפיתוח המקצועי בתחום הוראת העברית כשפה שנייה חשוב עבור כל אחת ואחד מכם. אני מודה לכל אחת ואחד מכם על שיתוף הפעולה המלא עם בימי הקורונה הקשים ועם הצטיף לבוא.

וכמילות השיר: "לא קלה היא לא קלה דרכנו, עוד הדרכ רבה, המסע צדיין לא תם..." (יצנקל'ה רוטבל'יט), אך אני משוכנע שיחד נעלה ונצליח. בהרכת הריאות טובה לכם ולבני ביתכם,

איאד מוהנא

מפמ"ר עברית בחינוך הדרוזי

תוכן הנושאים בחוזר

	הוראת העברית בבי"ס יסודי
4.....	• המטרות המרכזיות של הוראת העברית כשפה שנייה בבי"ס יסודי
4.....	• הנושאים ותוכני הלימוד ביסודי
4.....	• התלקיט
	קריאה בקול
5.....	• פריסת התכנים
6.....	• סימני הניקוד
6.....	• מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה
	האזנה והבנת הנשמע
7.....	• פריסת התכנים
	הבעה בעל־פה: עברית מדוברת
8.....	• פריסת התכנים להבעה בעל־פה
10.....	• מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה
	הבנת הנקרא
11.....	• ממדי ההבנה
12.....	• פריסת התכנים להבנת הנקרא
14.....	• סמנטיקה ואוצר מילים
14.....	• מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה
	הבעה בכתב
14.....	• פריסת התכנים להבעה בכתב
16.....	• כתיבת תשובה
16.....	• כתיבת חיבור
17.....	• כתיבת סיכום
17.....	• הערכת הכתיבה והערכת הסיכום
17.....	• מחוון להערכת כתיבה
	ידע לשוני
18.....	• פריסת התכנים
	הודעות משולחן המפמ"ר
20.....	• משימות הערכה
20.....	• פיתוח מקצועי
20.....	• ספרי לימוד
21.....	• הפורטל הפדגוגי
20.....	• תוכניות מיוחדות
20.....	• תיק תוכנית לימודים

המטרות המרכזיות של הוראת העברית כשפה שנייה בית-ספר יסודי

- טיפוח הכשירות האוריינית הכתובה והדבורה בשפה העברית על פי [תוכנית הלימודים בשפה העברית לחינוך הדרוזי](#) ובהתאמה ליעדי משרד החינוך
- רכישת מיומנויות תקשורתיות בשפה העברית בכל ארבע אופנויות השפה: האזנה ודיבור, קריאה וכתובה
- פיתוח יכולת הבעה בעלפה בנסיבות תקשורתיות וחברתיות שונות, בהקשרים שונים ולנמענים שונים
- הרחבת אוצר מילים בעברית מתחומי דעת שונים
- שימוש בשפה הדבורה והכתובה לצרכים תקשורתיים: שיחה, הבעת דעה/עמדה והעברת מידע.
- קריאת טקסטים מסוגים שונים ולמטרות שונות.
- כתיבת טקסטים למטרות שונות ולנמענים שונים.
- הבנת המשמעות של תכנים כתובים ודבורים.
- הבנת הקשר בין הלשון העברית והלשון הערבית.
- הכרת יסודות המערכת הלשונית והבנתם: מבנים, תופעות ותהליכי לשון.

הנושאים ותוכני הלימוד בבי"ס יסודי

נושאי הלימוד הם ספירליים. אפשר לעסוק בהם בנקודות זמן שונות, ברמות העמקה שונות ומהיבטים שונים. לדוגמה, בכל שיעור עברית יש לשלב דיבור מתוכנן, קריאה וכתובה. הנושאים הלשוניים יילמדו כחלק מהעיסוק בנושאים השונים בתוך הקשר ולא כחטיבה עצמאית ומנותקת. לכן חשוב שתיבנה תוכנית שנתית הכוללת הקנייה לצד חזרה ותרגול ומקדמת את קידום המיומנויות באופן ספירלי. תוכנית המשלבת הערכה מעצבת הנותנת מענה לשונות ברמות הידע של התלמידים ומקדמת יכולות תקשורתיות לצד פיתוח הבנה מעמיקה של טקסטים כתובים ושל שיח דבור בשפה העברית. חומרי הוראה מצויים בפורטל הפדגוגי למורים לעברית בבי"ס יסודי במגזר הדרוזי.

התלקיט

התלקיט הוא אוסף של חלק מעבודות התלמידים המהווה ראיות למהלכי הלמידה ולביצועיהם בהבעה בעל פה ובהבעה בכתב. התלקיט משקף את מאמציהם, את התקדמותם ואת הישגיהם של הלומדים ומשמש כלי להערכה מעצבת ומתמשכת של תהליך הלמידה. מוצגות בו עדויות לתהליך שהתלמיד עובר במהלך הלמידה: הטקסטים שהתלמיד קורא, הטיוטות שהתלמיד כותב, המשוב שהתלמיד מקבל מעמיתיו וממוריו והשכתוב שנעשה בעקבות המשוב שהתקבל. התלקיט יוצג למפמ"ר או למי מטעמו בהתאם לדרישה.

קריאה בקול

הקריאה בקול היא חלק מתוכנית הלימודים של המקצוע בבית-ספר יסודי. התחום מפתח את מיומנות ההאזנה והדיבור ויש ללמדו באופן שיטתי בהיקף של כ-15% מסך שעות ההוראה בכיתות ב-ו. בנוסף לשיעורים ייעודיים לקריאה רהוטה ושוטפת תשולב מיומנות הקריאה בכל אחד משיעורי העברית. יש בכוחה של מיומנות הקריאה בקול לתרום להרחבת אוצר המילים של התלמיד בעברית והעשרת השפה מבחינה סגנונית. על התלמיד להכיר את הצלילים השונים של סימני הניקוד המשמעותיים. הוראת הקריאה בקול בבית-ספר יסודי תתמקד ב**טקסטים מנוקדים**, שיילקחו מארבעה עולמות שיה:

- התקשורת הבינאישית: דיאלוגים וראיונות
- תקשורת ההמונים: פרסומות, מכתבים למערכת, חדשות
- השיח העיוני: קטעים מספרי הלימוד, ערכים מאנציקלופדיה, מקורות מידע מהמרשתת
- הספרות: שירה, סיפורת: סיפורי ילדים, סיפורי עם ואגדות

פריסת התכנים בקריאה בקול¹

א	ה	ד	ג	ב	
קריאה עצמית, בחירה, רלוונטיות, עניין אישי.	דיוק, שטף, הגייה, סימני פיסוק, נימת קול	קריאה שוטפת, קריאה דמומה, ניקוד, פסקה, קטע, טקסט	משפט, פסקה, טקסט. סימני הפיסוק: נקודה, פסיק, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה.	אות, צורה, תנועה	מושגים מרכזיים
קריאה קולית שוטפת ומדויקת של טקסטים תוך שליטה בצופן האלפביתי. התאמת דרכי הקריאה למטרות הקריאה. חיפוש אחר חומרים מקוונים	קריאה רהוטה של טקסט מנוקד ולא מנוקד. קריאה דמומה של טקסט נתון והצגת הנושא המרכזי שלו. קריאת טקסטים שונים (שיר, סיפור, הזמנה, מתכון, הוראות, לתשבץ, מודעה, טקסט מדעי, אגדה, מעשיה, קומיקס,	קריאה שוטפת של טקסט מנוקד והבנת הכתוב כדלקמן: א. מידע, תיאור והסבר- טקסט מידעי לימודי.	קריאת הוראות, משפטים וקטעים קצרים מנוקדים. התייחסות לכותרת, לתמונות לאיורים ולעיצוב הטקסט. קריאה קולית ודוממת	הכרת שמות האותיות וזיהוי צורתן בכתב יד ובדפוס. קריאת האותיות בצירוף התנועות: קמץ, פתח, חיריק, חולם. הבחנה בין צלילים	מיומנויות נדרשות

¹ מאגר טקסטים יעמוד לרשות המורים בפורטל הפדגוגי.

רלוונטיים לנושא הנלמד.	כתבה, מידעי, מכתב, טקסט מפעיל).	ב. טקסט- הפעלה: תשבץ, ברכה, הזמנה, מודעה ג. טקסט ספרותי: סיפור, שיר, מעשייה	בהתאמה לסימני הפיסוק.	מבחינה פונולוגית.	
---------------------------	---------------------------------------	--	-----------------------------	----------------------	--

סימני הניקוד לקריאה בקול

סימן הניקוד				הצליל
	אָ	אֵ	אִ	A
	אֲ	אָ	אֵ	E
		אִי	אֵ	I
אָ	אֵ	אִ	אִי	O
		אֵ	אִי	U

מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה

- שטף הקריאה, הדיוק וההגייה חשובים להבנת הנשמע להלן נקודות לתשומת לב להוראה ולהערכה:
- חשוב להיות מודעים לתפקידה של האינטונציה ולהשתמש בה באופן משמעותי.
 - חשוב לעשות שימוש מיטבי בסימני הפיסוק, במיוחד בפסיקים, אשר נותנים את ההכוונה למקום הנכון ליצירת הפסקות בזמן קריאה.
 - כדאי לסמן בטקסט מקומות בעייתיים, לדוגמה: מילים ארוכות במיוחד שקשה לבטא, צמדי מילים שהשנייה מתחילה באותה האות שבה מסתיימת הראשונה, דבר שעלול לגרום לחיבור בין המילים באופן שיפגע בהבנתן, וכד'.
 - מומלץ "לקרוא קדימה" בזמן ההקראה, כלומר לתת לעיניים לרוץ קדימה לפני שהפה מבצע את הקריאה, וזאת כדי להתכונן למשפט הבא.
 - כדאי לשים לב במיוחד לסופי משפטים. יש נטייה להחליש עוצמה בסופי משפטים.

האזנה והבנת הנשמע

הבנת הנשמע וההאזנה הם חלק מתוכנית הלימודים בעברית לבית-ספר יסודי. בכל שכבות הגיל כיתות א – ו מיומנויות ההאזנה והבנת הנשמע ישולבו כחלק מנושא הקריאה בקול תוך עיסוק בטקסטים מעולמות השיח השונים. להאזנה ולהבנת הנשמע היבטים שונים: הקשבה, קליטה, ייחוס משמעות, תגובה וזכירת מסרים דבורים. בתהליך הלימודי של שפה שנייה יש להאזנה תפקיד ייחודי בעיקר בהבנת המסרים בשיח הדבור בעברית. מיומנויות אלו הן חלק מתרבות הדיבור בכל שפה והן הבסיס לפיתוח ההבעה בעל־פה.

מטרת העל היא לפתח אצל המאזין את היכולת לפענח את המסרים העולים מהאזנה לטקסטים מעולמות השיח השונים ומהאזנה לדיבור שוטף של שיח דבור, פרסומות ושידורים באמצעי התקשורת. חשוב לתרגל פענוח תכנים בהאזנה לקטעי אודיו, קטעי קריאה, צפייה בתשדירים וכדומה. אורך הקטעים ורמתם יותאמו לרמת התלמידים ולתחומי העניין שלהם.

מיומנויות וכישורי חשיבה

- התלמיד יזהה את נושא הטקסט המושמע.
- התלמיד ידע לנסח את הרעיון המרכזי / המסר של הטקסט המושמע בכתב ו/או בעל־פה.
- התלמיד יאתר מידע מתוך הטקסט המושמע בהתאם לשאלות הניתנות בשלב ההאזנה.
- התלמיד יעריך את הנאמר; ינקוט עמדה; יגיב לנאמר באופן ממוקד וענייני.

פריסת התכנים בהאזנה והבנת הנשמע

ו	ה	ד	ג	ב	
זמן, מקום, דמויות, אירוע, נושא, סוג טקסט, רעיון מרכזי, עיקר וטפל, רצף אירועים	מילת מפתח, רצף, רעיון, רעיון מרכזי, מיון, הסבר, נימוק, תיאור, הדגמה.	מילות מפתח, רצף, נושא, דיון כיתתי, דו-שיח, הקראה	הקשבה, האזנה, רצף, רעיון	האזנה הקשבה תגובה בעל פה שאלה תשובה	מושגים מרכזיים
התייחסות עניינית ומכבדת לדברי הזולת. זיהוי נושא הטקסט המושמע (ספור, חדשות, פרסומות, שירים, פזמונים ותשדירים).	מילוי הוראות פשוטות ומורכבות. האזנה לפרסומות, שירים, פזמונים ותשדירים והבנתם. מעקב אחרי רצף הדברים וחזרה על הפרטים העיקריים	מילוי הוראות הניתנות בעל פה. מעקב אחרי רצף הדברים וזיהוי הנושא.	האזנה לטקסטים והשתתפות בדיון בעקבותיהם ומענה לשאלות קשורות לטקסטים אלה.	האזנה לשירים ולסיפורים קצרים. למידת שירים וסיפורים קצרים בעל-פה (ישיר וידקלם).	מיומנויות נדרשות

איתור פרטים בסיסיים מהטקסט התומכים בהבנת התלמיד (מקום, זמן, דמויות, התרחשויות, בעיות, דילמות). מתן הסבר ופרשנות לנאמר. איתור הרעיון המרכזי בטקסט והבחנה בין עיקר לטפל. הצגה במליאה של סכום, ספור, חדשות וכד'.	במילים של התלמיד. כגון: ספור, דיון כיתתי, שיחות אישיות, קטע מתוך אמצעי תקשורת, פזמונים, תשדירי ספורט וכד'.	סכום הטקסט הנשמע.	הבנת נושא, רעיון ורצף הדברים בטקסט נלמד מעקב אחרי רצף הדברים וזיהוי רעיונות בנאמר.	הקשבה לדברי אחרים, מתן תגובה בצורה הולמת והשתלבות בשיחה. הבנת הוראות ומילוי הנחיות פשוטות.	
---	--	-------------------	--	--	--

הבעה בעל-פה – עברית מדוברת

תחום ההבעה בעל-פה הוא חלק מתוכנית הלימודים של מקצוע העברית למגזר הדרוזי בבי"ס יסודי, ויש ללמדו באופן שיטתי מסך שעות ההוראה בהיקף של 2 ש"ש בכיתות ג-ו. מטרתו הפדגוגית היא לפתח כישורי תקשורת ולהביא את התלמידים במגזר הדרוזי שעברית אינה שפת אמם אך חיים במדינה דוברת עברית לכדי שימוש מושכל בעל-פה ויכולת להשתתף באופן פעיל בדיבור רהוט וברור במגוון רחב של סוגי לשון, למטרות שונות ובהקשרים חברתיים מגוונים. ידוע כי עמידה ודיבור בפני קהל תלויים במידה רבה בממד אישיותי של ביטחון עצמי ובחוסן נפשי בהתמודדות עם ביקורת - דיבור בפני קהל בשפה שנייה קשה שבעתיים עם זה אפשר לפתח ולשפר אותו.

הוראת ההבעה בעל-פה תתמקד בשלוש סוגות מרכזיות:

- **דיווח** – העברת מידע עובדתי לקהל המאזינים אודות אירועים, ספרי קריאה, סרט וכדומה
- **ריאיון** – שיחה של שאלות ותשובות; נושאים ורעיונות יימסרו למורים.
- **דיון** – פתרון בעיות או דילמות באמצעות עבודה בקבוצות, משחק תפקידים וכדומה; עקרונות הדיון לעומת הוויכוח, השתלבות בשיח, חינוך לפלורליזם מחשבתי

במהלך שיעורי העברית חשוב לייצר הזדמנויות לאינטראקציה הכוללת האזנה ודיבור לשם פיתוח היכולת התקשורתית ופיתוח מודעות לכללי הדיבור תוך הכרת הקודים החברתיים-התרבותיים ונורמות ההתנהגות הנהוגות בדיבור.

התקשורת הבינ־אישית במגוון רחב של נושאים תעמוד במרכז הפעילות בנושא העברית המדוברת בחטיבות הביניים. שיחה עשויה לכלול תתי־סוגות וסיטואציות לדיבור כגון: היכרות, שיתוף בחוויות בנושאים שונים כגון משפחה, מזג האוויר, חגים, בקשות, התנצלויות, שיח בנושאים חברתיים ועוד מסגרת ההערכה של נושא זה על ידי המורה לעברית תכלול רכיבי הערכה מגוונים לכל אורך התהליך עד לתוצר הסופי. כל התהליך יתועד בתלקיט שיכלול עדות לתהליכי ההוראה והבקרה: מחוונים ומשובים².

פריסת התכנים להבעה בעל־פה

ו	ה	ד	ג	
<p>רצף לוגי: סיבה ותוצאה, הכללה, השוואה, תופעה, היבטים, בעיה ופתרון, טיעון ושכנוע.</p> <p>שיחה, דיון, דעה אישית, עמדה, עובדה.</p>	<p>תגובה, התייחסות, רצף הדברים</p> <p>מי? מה? מתי? איפה? כמה? לאן? היכן? כיצד?</p> <p>מבנים לוגיים: סיבה, תוצאה, בעיה ופתרון, הסבר, נימוק, הוכחה, פירוט והדגמה.</p>	<p>תיאור, דיווח, סיפור</p> <p>פתיחה, גוף, סיום, נימוק, כי, מפני ש..</p> <p>מי? מה? מתי? איפה? כמה? לאן? היכן? כיצד?</p> <p>רצון, צורך, יכולת</p>	<p>תיאור, דמות, עצם, משפט תקין</p> <p>מושגי מרחב: על, מתחת, מעל, לפני, אחרי, בין, על – יד, בתוך</p> <p>למטה, למעלה, קדימה, אחורה, בפנים, בחוץ</p> <p>מילות שאלה: מי? מה? מתי? איפה? כמה? כיצד? איך? מדוע? לשם מה? בשביל מה?</p>	<p>מושגים מרכזיים</p>
<p>ארגון האירועים לפי רצף לוגי. הצגת טיעון על הנושא הנלמד.</p> <p>השתתפות פעילה בשיחה</p>	<p>השתתפות בשיחה ובדיון תוך הקשבה ומתן תגובה לדברי אחרים.</p> <p>גילוי יחס מכבד לדברי הזולת.</p> <p>תיאור ו / או דיווח על אירועים, דמויות, עצמים,</p>	<p>תיאור חוויות, אירועים, דמויות, עצמים אירועים משפחתיים, אקטואליים.</p> <p>השתתפות פעילה בדיון, תוך</p>	<p>תיאור אירועים, דמויות ועצמים במשפטים מתאימים ותקינים.</p> <p>שיתוף אחרים בחוויות אישיות,</p>	<p>מיומנויות נדרשות</p>

² מחוונים להערכת תוצרי ההבעה בעל־פה: הפרזנטציות, הדיונים, הריאיונות ועוד יעמדו לרשות המורים בפורטל הפדגוגי.

<p>ובדיון בעקבות הקטע המושמע והבעת עמדות ודעות. דיווח בעל-פה על חוויות ועל אירועים מחיי היומיום.</p>	<p>חוויות, צרכים, רצונות, שאיפות, חלומות, תחביבים, התנסויות, עלילות וכד' בנושא נלמד וכן בעניינים הקשורים בחיי היום-יום מתוך הסביבה הקרובה (כיתה, בית ורחוב). שאלת שאלות בהקשר לתוכן הנלמד ומתן תשובות ענייניות ומנומקות. הבעת עמדה ו/או דעה בנושא הנלמד, תוך הסבר ונימוק לביסוס הטיעון. העלאת פתרונות חלופיים לסוגיה, בעיה, דילמה בטקסט נתון.</p>	<p>התייחסות לדברי האחרים ומתן הסברים, נימוקים והבעת דעות ורגשות. שאלת שאלות ומתן תשובות ענייניות ונימוק במידת הצורך. שאלת שאלות כחלק מהשתתפות בשיחה או בדיון. הבעת רצונות, בקשות, יכולות וכד'.</p>	<p>רגשות ומחשבות, תוך שימוש במשפטים פשוטים. תיאור דמויות ועצמים תוך שימוש במושגי מרחב. שימוש נכון במילות השאלה ומתן תשובה בצורה עניינית.</p>	
--	---	--	--	--

מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה:

- הוראת ההבעה בעל־פה תכלול גם מיומנויות של קריאה והבעה בכתב לשם בניית תוצר סופי שיוצג בפני הקהל או בניית הריאיון וכדומה.
- דרכי הערכה הכוללים משוב אישי רפלקטיבי, משוב עמיתים, משוב מורה ודומיהם יימסרו למורים בהשתלמויות ובהדרכות וכן יפורסמו בפורטל הפדגוגי.
- עדויות לתהליך ההוראה, לדרכי הבקרה של המורה ועדויות לקידומו של התלמיד כמו גם התוצר הסופי (הפרזנטציה, הריאיון, הדיווח וכדומה), משוּבֵי העמיתים, משוב המורה ועוד. כל אלו יתועדו בתיק עבודות נפרד.

הבנת הנקרא

אוריינות קריאה היא יכולתו של הפרט להבין טקסטים, להשתמש בהם, להעריך ולבקר את הכתוב בהם ולעסוק בהם כדי להשיג את מטרותיו, לפתח את הידע ואת הפוטנציאל שלו ולהיות חלק מחברה. (פיזה, 2018)

הגדרה זו תואמת לראייה הכוללת של הבנת הנקרא בקרב התלמידים במגזר הדרוזי דוברי הערבית בהתייחס לטקסטים כתובים בעברית, לפיכך משימות ומטלות שיינתנו לתלמידים צריך שיהיו בבסיס ההוראה וההערכה של עברית שפה שנייה ויותאמו לממדי ההבנה המוגדרים במסגרת המושגית החדשה של פיזה 2018.

תהליכי קריאה והבנה של טקסט יידרשו לאורך כל שנות לימוד העברית ברמות העמקה שונות המותאמות לנלמד. הדרישות בשאלות ההבנה יינתנו בהתאם לממדי ההבנה.

ממדי ההבנה:

א. איתור מידע

- איתור פרטי מידע גלויים בטקסטים, הן המרכזיים הן הנלווים.
- זיהוי קשרים לוגיים גלויים, כגון זמן, סיבה ותוצאה, הכללה ופירוט, הסתייגות, השוואה
- ארגון מחדש של פרטי המידע בטקסט, כגון סידור מידע ברצף, שיבוץ מידע בטבלה

ב. הבנה

- הבנת מטרת הטקסט
- הבנת נושא הטקסט
- הבנת הרעיון המרכזי של הטקסט
- הבנת עמדות שונות המוצגות בטקסט
- הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים, כגון סיבתיות, הכללה ופירוט, השתלשלות עניינים, השוואה
- הבנת משמעות של מילים ושל צירופים מתוך הקשר
- הבנת אִזכורים
- יצירת הכללות ופירוט
- השוואה
- מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט/ים
- הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו

ג. הערכה ביקורתית ורפלקציה

תוכן

- הערכת תוכן הטקסט (טענות, אמירות, עמדות) באמצעות ידע עולם של הקוראים
- השוואה או קישור בין המידע והרעיונות שבטקסט ובין ידע חיצוני, ניסיון אישי או עמדות של הקוראים
- שימוש בראיות תומכות מן הטקסט ועימותן עם מקורות מידע אחרים שמחוץ לטקסט/ים
- העלאת השערות בנוגע לטקסט

- הצגת טיעונים מחוץ לטקסט ו/או הצגת הוכחות שמחוץ לטקסט לשם ביסוס
- הערכת מידת הרלוונטיות של פיסת מידע
- עימות המידע שבטקסט עם קודים חברתיים, מוסריים
- שימוש במידע העולה מן הטקסט/ים להקשרים, למצבים אחרים

פריסת התכנים בהבנת הנקרא (כולל סמנטיקה ואוצר מילים)

רצוי לבנות את לימודי ההבנה וההבעה של עברית כשפה שנייה במבנה ספירלי המאפיין רכישת שפה בכלל ועברית בפרט. ספירליות בלמידה פירושה הוא שבכל שלב אין זונחים את מה שנלמד בשלב הקודם אלא מתבססים עליו, מוסיפים עליו, מרחיבים אותו או מעמיקים בו. כתוצאה מכך תהיה חפיפה בין תכנים במסגרת ההוראה של הבנת הנקרא והבעה בכתב בשכבות הגיל ב-ו. ההבחנה תתבטא באורך הטקסטים לקריאה ובמורכבותם בתחום הבנת הנקרא ובמורכבות תהליכי הכתיבה והיקפיה בתחום ההבעה בכתב. הספירליות יכולה להתבטא הן בעלייה ברמת הקושי של הטקסטים והן בכמות ובאיכות של הנושאים הלימודיים שיטופלו בכל טקסט. רמת הקושי של הטקסטים מתבטאת באורכם, במורכבות הרעיונות שבהם, במורכבותם המבנית, במידת ההפשטה וההכללה, באוצר המילים והביטויים ובסגנון הכתיבה. אפשר לפרוס את הטקסטים הנקראים והנכתבים מן הקל לכבד – מן הקצר לארוך, מן האישי לכללי, מן המוחשי למופשט, מן הפשוט למורכב.

חשוב שהטקסטים הניתנים לתלמידים יהיו מעובדים ומותאמים לרמתם מבחינה טקסטואלית ודידקטית.

ו	ה	ד	ג	ב	
טקסט מידע וסיפורי.	משמעות גלויה: זמן,	דמויות, זמן, מקום, כותרת,	משמעות, תוכן, הקשר, רצף, זמן,	נושא, לפני,	מושגים מרכזיים
רצף לוגי: סיבה ותוצאה, הכללה ופרטים,	מקום, דמויות, רצף, אירוע, נושא	נושא, רעיון מרכזי, משמעות גלויה וסמויה, רצף	מקום, דמויות, התרחשות, כותרת, נושא, רעיון.	אחרי, אירוע, רצף, קישור,	
השוואה, בעיה ופתרון, רצף אירועים.	רעיון מרכזי, מסקנה, משמעות סמויה:	אחרי, סיבה, תוצאה, מסר, סיכום, חוויה, התנסות.	משמעות, הקשר, פירוש, נרדפות, הפכים	הוראות	
דעה, עובדה, טיעון ושכנוע.	הכללה, מסר, משמעות, מטרה, משל, נמשל				

מיומנויות נדרשות	זיהוי נושא	זיהוי נושא	הפקת המידע	זיהוי מילים	הבנת נושא
	הטקסט ורצף אירועים. מילוי הוראות בתיווך המורה.	הטקסט והבנת משמעותו. הבנת רצף האירועים בספור איתור פרטים נלווים התומכים בהבנת הטקסט (זמן, מקום, דמויות והתרחשויות). הבנת משמעותן של מילים חדשות בהקשר לתוכן. רכישת מילים חדשות ושימוש בהן. הבנת משמעות המילים מתוך הקשר.	שבתוך טקסט ופירוש משמעותו הגלויה בשפת התלמיד. איתור פרטים רלוונטיים בטקסט נתון המסייעים להבנה מעמיקה של התוכן הנלמד (נושא, רעיונות, זמן, מקום, דמויות, מסר, מידע וכד'). קישור בין הכותרת לתוכן הטקסט. הסקת מסקנות לגבי תוכן הטקסט. קישור תוכן הטקסט לעולמו האישי של התלמיד, התנסויותיו, חוויותיו ותחומי ענייניו. הבחנה בין סיבה לתוצאה והבנת הקשרים ביניהן.	זיהוי מילים בהקשר לתוכן והבנת משמעותן. איתור פרטים (זמן, מקום, דמויות) מתוך הטקסט וזיהוי הנושא המפורש. הבנת הרצף הלוגי של האירועים. זיהוי משפטי מפתח בתוך הטקסט ומלות מפתח בתוך המשפטים. הבחנה בין עיקר לטפל. הבחנה בין עובדות לדעות בטקסט. נקיטת עמדה לגבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושאים ולמסרים. הערכה ונקיטת עמדה כלפי הכתוב קישור לטקסטים אחרים.	הבנת נושא הטקסט ורצף האירועים, תוך זיהוי המשמעות הגלויה והסמויה של הטקסט. זיהוי משפטי מפתח בתוך הטקסט ומלות מפתח בתוך המשפטים. זיהוי משפטי מפתח בתוך הטקסט ומלות מפתח בתוך המשפטים. הבחנה בין עיקר לטפל. זיהוי הרעיון המרכזי והבנת מטרת הטקסט. הסקת מסקנות מתוך הנאמר בטקסט. זיהוי סיבות ותוצאות של ההתרחשות או העלילה. הבעת עמדה / או דעה מנומקת כלפי התוכן הנלמד.

סמנטיקה ואוצר מילים

השימוש במילון עברי-ערבי יהיה במידת הצורך חלק משיעור בעברית בבי"ס יסודי. התלמידים ילמדו להשתמש במילון לצרכים שונים בקריאה ובכתיבה.

לצורך כך יש לעסוק לאורך כל שכבות הגיל בפיתוח המיומנויות הקשורות למילון:

- סדר הערכים במילון עברי-ערבי
- דרכי החיפוש במילון (שם עצם, שם תואר וצירופים)

מיומנויות והדגשים להוראה ולהערכה

במהלך שיעורי עברית יש לחשוף את התלמיד למגוון רחב של טקסטים בסוגות שונות, בנושאים שונים ובהיקפים שונים. יש לשלב טקסטים חזותיים, כגון: תמונות, תרשימים, גרפים, טבלאות, לרבות טקסטים זעירים, כגון דבקות, מודעות ופרסומות.

לעיסוק שיטתי בטקסטים מנקודות ראות שונות בהבנת הנקרא, לרבות התמקדות באוצר מילים, יש חשיבות רבה ברכישת שפה. על כן יש להקפיד על קריאה של לפחות טקסט אחד בשבוע (בכיתה או בבית, בעבודה משותפת או בעבודה עצמית) וכ-20 טקסטים בשנה. חשוב שהטקסטים יהיו בהיקפים שונים ובסוגות השונות, מודפסים ומקוונים.

מומלץ לארגן את הטקסטים סביב נושאי תוכן. אפשר לבחור נושאים מרכזיים מן האקטואליה, מן התחום החברתי והבינ-אישי, מן התחום האזרחי, מן התחום הערכי-מוסרי, מעולם המדע וכיוצא באלו (דוגמאות לנושאים: הטכנולוגיה והשפעתה על הנוער, התנדבות בקהילה, דרכי התמודדות עם העוני, מאבק בגזענות ובאלימות, הלשון כמשקפת תרבות וכדומה). לנושא הנבחר רצוי להביא שני טקסטים או יותר. בכל נושא כזה כדאי לקיים פעילות של סיכום ופעילות של כתיבה בעקבות הטקסטים.

כתיבה והבעה בכתב

הוראת תחום הכתיבה וההבעה בכתב בעברית שפה שנייה היא ספירלית. נושאים רבים חוזרים על עצמם ברמות שונות של העמקה ושל מורכבות בהתאם לשכבת הגיל ורמת הידע הלשוני לרבות אוצר המילים. על כן, חשוב שהמטלות תהיינה מדורגות ומותאמות לשכבת הגיל כמפורט בפרסית התכנים להבעה בכתב לתלמידי בי"ס יסודי. למעשה, הכתיבה צריכה לתפוס מקום בכל שיעור עברית בבי"ס יסודי גם אם בחזית השיעור העיסוק הוא בתחום אחר, למשל עברית מדוברת או לשון בהקשר. בנוסף, יש להקצות לפחות שעה או שעתיים שבועיות לקריאה ולכתיבה בעקבותיה. על הכתיבה להיות תהליכית ומלווה בתהליך של הערכה מעצבת וקידום הכתיבה אלו יבואו לידי ביטוי בטיוט חוזר של הכתיבה, במתן משוב מקדם כתיבה ובתהליכי בקרה של התלמיד (רפלקציה אישית) ושל המורה. כדאי להקפיד כי הכתיבה תהיה בזיקה לטקסט אחד או יותר במידת האפשר.

פריסת התכנים לכתיבה ולהבעה בכתב

ו	ה	ד	ג	ב	
<p>כותרת, פתיחה, גוף, סיום, פסקות</p> <p>תיאור, הסבר, נימוק, תהליך, תופעה, התנהגות. בעד, נגד, עמדה, דעה, טענה, שכנוע סיכום, קיצור מידע, טבלה, תמונה, גרפיקה</p>	<p>עיצוב, רוח, שורות, שוליים. שם, פועל, תואר. משפט פתיחה עלילה סיום נקודה, פסיקה, סימן שאלה, סימן קריאה, נקודתיים, מירכאות, סוגריים, חמשת המימייים: מי, מה, מתי, איפה(מקום) מדוע נימוק, סיבה ותוצאה, טיעון והנמקה (כי, מפני ש, בגלל, כדי ש..).</p>	<p>שורות, רווחים, שול, סימני פיסוק, משפט, פסקה, קטע. משפט פשוט, משפט חובר, רצף לוגי, סיכום, מבנה, כותרת, עמדה, דעה</p>	<p>כתב, שורות, רווחים, שול, סימני פיסוק (נקודה, פסיקה, סימן שאלה) תיאור, דמות, עצם, משפט תקין, שם, פועל, תואר, זמנים (אתמול, היום, מחר), רגשות ומחשבות</p>	<p>ארגון צורני של המחברת: שורה, רווח, שול, עמוד, דף האותיות והתנועות בדפוס ובכתב יד: כיוונים: ימין, שמאל, מעל, בתוך ומתחת, א-ב, 22 אותיות, חמש אותיות סופיות כתיבה תקנית: מילה, משפט, פירוק והרכבה של מילים</p>	<p>מושגים בסיסיים</p>
<p>כתיבת סיפורים ורשמים או דיווח בעקבות אירוע, קריאה או צפייה. כתיבה על פי מחוון, עפ"י חמש המ"מים (או שאלות המ"ם): מי, מה, מתי, מקום, מדוע. כתיבת שאלות לראיון.</p>	<p>כתיבה על-פי מוסכמות הכתיבה (מילוי הוראות, הנחיות ו / או כתיבה חופשית). כתיבה תקנית מבחינה תחבירית. כתיבת סיפור ובו רצף אירועים המתארים התנהלות</p>	<p>כתיבת פסקה עפ"י מוסכמות הכתיבה, עם סימני הפיסוק. תיאור אירועים, דמויות</p>	<p>כתיבה באופן תקין ועפ"י מוסכמות הכתיבה הכוללים שם, פועל ותארים. כתיבת משפטים</p>	<p>כתיבה תוך התחשבות במבנה הצורני. עיצוב נכון של האותיות בכתב קריא ובכיוונים הנכונים. הרכבת מילים</p>	<p>מיומנויות נדרשות</p>

מצלילים שונים וכתובת. התאמת מילים למשמעות. כתיבת מילים הקשורות לנושא הנלמד, בכתיב נכון ובכתב קריא.	פשוטים בשילוב מילות ומילות קישור. הבעת רגשות ומחשבות בכתב.	ועצמים במשפטים. מתאימים ותקינים. ביטוי רגשות ומחשבות בכתב. כתיבת דעה ו/עמדה לגבי הנושא הנלמד.	ומאפיינים של מספר דמויות. כתיבת תקנית והתאמת סימני הפיסוק. כתיבת רשמים בעקבות אירוע, קריאה או צפייה. מידוע תיאור והסבר תוך מתן תשובות לחמשת השאלות: מי, מה, מתי, איפה (מקום), מדוע. כתיבת פרשנות והסבר לדברים הנאמרים בטקסט. כתיבת דעה/עמדה/טענה מנומקת לגבי הנושא הנלמד.	כתיבה בסוגות שונות – סיפור, שיר, דיווח, ראיון. כתיבת טקסט מידעי כתוצר של מיזוג מידע משני מקורות. תיאור, הסבר ונימוק תופעות, תהליכים והתנהגויות. הבעת עמדה/דעה מנומקת על טקסט מילולי/חזותי/דבור. סיכום מידע ממקור אחד לפחות. איתור מידע מתוך טבלה או תמונה השוואת הנתונים ומסקנות.
--	--	---	---	---

במיומנות הכתיבה יש לשים לב במיוחד לשלוש הנקודות הבאות:

א. כתיבת תשובה

כחלק מנושא ההבעה בכתב יוקדשו בכל שכבות הגיל תשומת לב מיוחדת לכתיבת תשובה לשאלות בממדי ההבנה השונים.

1. פירוק השאלה והבנת מילות השאלה ומילות ההוראה בעברית יש לעסוק בנושא מילות השאלה בעברית ואופן ההתייחסות אליהן בכתיבת תשובה.
2. האסטרטגיות הנדרשות מהתלמיד בבואו לכתובת תשובה לשאלה – על פי ממדי ההבנה.
3. בקרת תשובה לפיתוח לומד עצמאי

ב. כתיבת פיסקה/חיבור/סיפור/דיווח

כיתה ו	כיתה ה	כיתה ד	
חיבור/סיפור/דיווח 75-125 מילים	חיבור/סיפור/דיווח 50-75 מילים	פיסקה כ-25 מילים	היקף הכתיבה
בכיתות ה-ו התלמידים יעסקו בכתיבה של דעה מנומקת בנושאים אישיים וחברתיים		מכתב אישי ומכתב רשמי	סוגות לכתיבה

<p>הקרובים לעולמם למשל תלבושת אחידה, טיול, עונש קולקטיבי ועוד. הם יכתבו תיאורי חוויות למיניהן, וידווחו על אירועים משמעותיים מחייהם בתוך ביה"ס ומחוצה לו.</p>	<p>כתיבת הנחיות והוראות (טקסט מפעיל) כתיבת דיווח על טקסטים חזותיים (טבלאות, גרפים)</p>	
--	--	--

ג. כתיבת סיכום

הסיכום הוא טקסט הנסמך על טקסט או טקסטים אחרים דבורים או כתובים. הסיכום נאמן לטקסט המקור אך הוא יחידה טקסטואלית עצמאית. בבתי הספר היסודיים במגזר הדרוזי יידרש סיכום טקסט לצורך ההבעה בע"פ. פעולת הסיכום כרוכה באסטרטגיות של קריאה, כתיבה וחשיבה, כמו זיהוי העיקר מול הטפל, מיון והכללה, איתור רעיונות מרכזיים, זיהוי היחסים הלוגיים בטקסט המקור וארגון מחדש וכדומה. פעולות המשותפות לסיכום בכל שפה.

הערכת הכתיבה והערכת הסיכום

מטרת הערכת הכתיבה של התלמיד בבי"ס יסודי איננה רק לצורך מדידה ומתן ציון אלא בעיקר לצורך קידומו במיומנות קשה וחשובה זאת של כתיבה בשפה העברית שאיננה שפת האם שלו. כדי שתוצאות ההערכה יעצבו את ההוראה והלמידה תהליך ההערכה צריך להיות מבוסס על הערות שיאפשרו לתלמיד לתקן את כתיבתו ולשפרה. תהליך הכתיבה הוא מעגלי והוא כולל ארבעה שלבים:

1. תכנון הכתיבה (טרום כתיבה)
2. כתיבה
3. בקרה (המורה יכתוב הערות מקדמות כתיבה)
4. שכתוב (כתיבה מחדש בהתאם להערות המקדמות) וחוזר חלילה עד שהתלמיד ירגיש שמיצה את יכולת הכתיבה שלו בנושא הנתון.

הערכת הכתיבה תתבצע באמצעות מחוון אחיד לכל בתי-הספר היסודיים במגזר הדרוזי - מחוונים להערכת כתיבה ולהערכת סיכום יפורסמו ב[פורטל הפדגוגי עברית לדרוזים](#)

דוגמה: מחוון להערכת כתיבה מתוך לעיין בדרכי הערכת תוצרי כתיבה [כאן](#)

ידע לשוני

פריסת התכנים :

ו	ה	ד	ג	ב	א
חזרה ספירלית על כל מה שקדם. סמיכות: צמדי מילים, סמיכות, פרודה, חבורה מילות תפקוד: מילות קישור ומילות יחס מילות תפקוד, קשרים במשפט, כאשר, ככל ש.. אם, אז לאחר מכן, תוך כדי כך, לפני כן סיבה ותוצאה: כי, בגלל ה, מפאת, הודות ל, מאחר ש, מפני ש,	מערכת הפועל: שורש, משפחת מילים, כינוי גוף, זמן (עבר, הווה, עתיד וציווי). מערכת השם: שם תואר, זכר, נקבה, יחיד, רבים, יוצאי דופן. שם המספר: מספר בזכר, מספר בנקבה, מילות קישור ומילות יחס: מילת יחס, מילת קישור, אותיות בכל"ם, ו' החיבור, ה"א היידוע מילות שאלה: מי, מה, מתי, איך, מדוע, למה, האם, למי, למה, כמה, לאן, איפה משפחת מילים: שם	משפחת מילים: שורש, משפחת מילים סיומות למילים: יחיד, רבים, יוצא דופן שם המספר: מספר יסודי, מספר סודר מערכת השם: שם מערכת הפועל: כינוי גוף. זמנים: עבר, הווה, עתיד. משפט פשוט ומחובר פשוט, מחובר, מילות קישור (בגלל, כי, כאשר וכד') מילות שאלה בסיסיות: מה, מי, מתי, איפה למה, מי מדוע, לאן, למה מילות יחס: עם, בתוך, בגלל, ליד, לפני, אחרי ועוד.	משפחות מילים: שורש, משפחת מילים סיומות למילים: זכר, נקבה, יחיד, יחידה, רבים, רבות שמות המספרים: מאחת עד עשר בזכר ונקבה מערכת השם: כינוי גוף, פועל, פעולה, זמן עבר, הווה, עתיד מילות שאלה בסיסיות: מה, מי, מתי, איפה, מדוע, לאן, למה מילות יחס: אל, ל, מ, אצל, על, מתחת, מעל, של....	שמות גוף (זכר, נקבה, יחיד רבים) שמות עצם: זכר, נקבה, יחיד, רבים	מושגים בסיסיים

	הפעולה, שם הפועל	כינויי רמז: זה, זאת, אלה			מיומנויות נדרשות
הכרה ושימוש בצמדי מלים בצורת הסמיכות. הכרת תפקידיהן של מילות הקישור ודרכי השימוש בהן למטרת הבנת טקסטים. הכרה ושימוש במילות היחס ונטיותיהן- את, אותי.. עלי עליך...אלי אליך...בי, בך... לי, לנו, לכם.	זיהוי מילים המסתעפות מאותו שורש. זיהוי ושימוש בשמות באופן תקין והתאמת שם לפועל ולתואר בזכר ונקבה בשפה הדבורה והכתובה. הכרת המספרים עד 100 הבחנה בין מספרים בזכר לנקבה ושימוש תקין בשפה דבורה וכתובה. הבחנה בין מילות קישור למלות יחס בשפה הדבורה והכתובה. הטיה נכונה ושימוש תקין במילות יחס (את , אותי , אותך , עלי , אלינו) הכרת תפקידיהן של מילות הקישור ודרכי השימוש בהן למטרות הבנה	זיהוי מילים המסתעפות מאותו שורש השייכות לאותה משפחת מלים. הכרת הסימומות האופייניות למלים בלשון זכר, נקבה, יחיד, רבים זוגי- כולל יוצאי הדופן ואברי גוף. הכרת שם המספר (במספר יסודי מ 1-10, סודר מ 1-10 כולל ימי שבוע). הכרת המספרים עד 100 שימוש בפעלים מבניינים שונים ללא שם הבניין. הכרת מבנה המשפט הפשוט. הבחנה בין שם, פועל ותואר כחלקים הבונים את המשפט השלם. הכרת המשפט המחובר (הבנוי משני משפטים פשוטים).	זיהוי מילים המסתעפות מאותו שורש, השייכות לאותה משפחת מלים. הכרת הסימומות האופייניות למילים בלשון זכר ובלשון נקבה, ביחיד וברבים (כולל יוצאי דופן). הכרת שם המספר היסודי והמונה ושימוש תקין בכתיבה ובקריאה. זיהוי שמות בטקסט נתון. זיהוי פעלים בגופים השונים ובזמנים שונים. שימוש תקין בפעלים בקריאה ובכתיבה של משפטים וטקסטים. הכרת מילות יחס ושימוש בהן בעל-פה.	הכרת כל שמות הגוף. התאמה לזכר ונקבה. שימוש בחלק משמות הגוף לצורך חיבור משפטים קצרים. הכרת דרכי השימוש בזכר ובנקבה, ביחיד וברבים.	

	<p>והפקה של טקסטים (כאשר, ככל ש... , אם , אז, לאחר מכן , מפני ש...) הכרת מילות השאלה ושימוש נכון בהן בדיבור ובכתיבה. זיהוי שם הפעולה ושם הפועל כחלק ממשפחת מלים. זיהוי שם הפועל כחלק ממשפחת המלים.</p>	<p>חיבור משפטים פשוטים ומחברים. חיבור משפטי שאלה בנושאים שונים ומתן תשובות בהתאם למשמעות השאלה שימוש במילות הקישור והיחס באופן תקין בעל פה ובכתב. נטיית מילות היחס. הכרת כינויי רמז.</p>			
--	--	--	--	--	--

הודעות משולחן המפמ"ר

משימות הערכה

בהתאם [לחוזר מנכ"ל](#) (יוני 2019), לימודי עברית בבתי הספר במגזר הדרוזי, מתקיימות בכל שנה שתי משימות הערכה 'מבחני מפמ"ר' בכיתות ג-ט. מטרת המשימות היא לקבוע סטנדרטיזציה במערכת החינוך הדרוזית במקצוע "עברית במגזר הדרוזי" ולכוון את המורים לתהליכי הוראה, למידה והערכה. המועד המדויק לביצוע המשימות ייקבע על ידי המפמ"ר תוך הידברות עם מנהלי בתי הספר.

פיתוח מקצועי - השתלמויות ולימודי הסמכה

פירוט מערך השתלמויות ישלח לבתי הספר ויפורסם בפורטל הפדגוגי. כל בית ספר ישלח נציגים מצוות מורי העברית להשתלמויות.

במסגרת השתלמויות ייכללו בין השאר התכנים הבאים:

- קהילה מקצועית לומדת – מורי העברית בבי"ס יסודי של רמת הגולן – פסג"ה קצרין
- השתלמות הבנת הנשמע והבעה בעל-פה במרכזי פסג"ה של מיגאר ופקיעין .
- השתלמות מהלכה למעשה חוזר מפמ"ר בעברית – רכזי מקצוע העברית – פסג"ה מגאר
- השתלמות מקוונת לרכזים לעברית- ארגז כלים לרכז המקצוע – מט"ח
- מיקרו קרדיטציה בעברית כשפה שנייה – מט"ח

ספרי הלימוד המאושרים בבי"ס יסודי

להלן הרשימה המאושרת של ספרי הלימוד בעברית למגזר הדרוזי בבי"ס יסודי, שכאמור היא השנה הקובעת עבורנו בהתאם לאישור תוכנית הלימודים החדשה. נא לעיין [בחוזר מנכ"ל](#) בנושא ספרי לימודי.

הפורטל הפדגוגי - עברית בבי"ס יסודי במגזר הדרוזי

[הפורטל הפדגוגי למורים לעברית](#) במגזר הדרוזי שואף להיות ארון הספרים והמרכזייה הפדגוגית הווירטואלית של המורה לעברית בבי"ס יסודי. הפורטל הוא מאגר עדכני של חומרי למידה וההערכה כמו גם של כלי עזר למורה, ספרות מקצועית ועוד. במסגרת העבודה השיתופית בתוך צוות העברית ובין צוותי העברית במגזר הדרוזי במחוזות השונים – מפורסמים בפורטל עבודות, יחידות הוראה ומערכי שיעור שנכתבו על ידי עמיתים. השימוש בחומרים הוא על פי שיקול דעתו של המורה המשתמש ובהתאם לצרכיו. אתם נקראים לשתף ולהעביר מפרי עבודתכם למען הקהילה כולה. את חומרי ההוראה העבירו ישירות [לד"ר נורית גנץ](#), הממונה על הפיתוח המקצועי של העברית כשפה שנייה במגזר הדרוזי

תוכניות ייחודיות

לימודי מדעים בשפה העברית

כחלק מן ההחלטה לחזק את לימודי השפה העברית בקרב תלמידי המגזר הדרוזי תלמידי המגזר ילמדו החל משנת הלימודים תשע"ח את מקצועות המדעים בשפה העברית. בבי"ס יסודי יש להורות אוצר מילים מדעי משותף בעברית ובערבית. (מתוך [חוזר מנכ"ל](#))

תיק תוכניות הלימודים

[תיק תוכניות הלימודים לעובדי הוראה במגזר הדרוזי](#) הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. התיק מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים כפי שעולים מתוכניות הלימודים בתחומי הדעת השונים.

תיק תוכניות הלימודים כולל את המידע הזה:

1. הידע הנדרש עלפי תוכנית הלימודים
2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות)
3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים
4. מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה

תיק תוכניות הלימודים מעודד לגוון את אופני הלמידה תוך שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית. התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.